Lieta Nr.A420236717
Lietas arhīva Nr. AA43-0460-18/24
ECLI:LV:ADAT:2018:0313.A420236717.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 13.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Aija Reitupe,
tiesneses Sanita Kanenberga un Anita Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Valsts zemes dienestam veikt nekustamā īpašuma /adrese A/ kadastra datu labošanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 2.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ vērsās Valsts zemes dienestā (turpmāk – dienests) ar 2017.gada 16.februāra iesniegumu, kurā cita starpā izteiktas sūdzības par nekustamā īpašuma /adrese A/ kadastra Nr./kadastra numurs A/(turpmāk – nekustamais īpašums) sastāvā Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā (turpmāk – kadastra informācijas sistēma) reģistrēto lauksaimniecībā izmantojamās zemes platību un lūgts veikt kadastra datu labošanu atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 93., 95. un 96.pantam, atzīstot, ka nekustamā īpašuma 5,4 ha jau kopš 1995.gada ir lauksaimniecībā neizmantojamā zeme.

[2] Nekonstatējot kadastra datu neatbilstību, ar dienesta ģenerāldirektora 2017.gada 15.marta lēmumu Nr.2-09/425 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) pieteicēja iesniegums noraidīts. Pārsūdzētā lēmuma pamatojuma būtība ir šāda.

[2.1] Nekustamā īpašuma robežu ierādīšanas laikā 1995.gadā bija spēkā zemes ierīcības firmas „Zemesprojekts" 1991.gadā izdotie norādījumi „Tehniskie norādījumi situācijas kontūru platību aprēķināšanai", atbilstoši kuriem par pļavu noteica arī pārplūstošas, ar krūmiem, ar sīkmežu, akmeņainas un citas zemes platības. Savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 21.augusta noteikumu Nr.562 „Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem" (turpmāk – noteikumi Nr.562) pielikumu pļava ir zeme, kura pēc savām dabiskajām īpašībām izmantojama zāles pļaušanai un ilglaicīgai (vairākus gadus) kultivētas (sētas) vai dabīgi veidojušās (pašiesējušās) zālveida kultūras audzēšanai. Tātad zemes lietošanas veida „pļava" noteikšanas kritēriji 1995.gadā atšķīrās.

Nekustamā īpašuma robežu ierādīšanas laikā bija spēkā arī ar dienesta 1994.gada 24.maija pavēli Nr.40 apstiprinātie norādījumi „Tehniskie norādījumi zemes īpašumu (lietojumu) robežu ierādīšanai dabā". Atsaucoties uz minēto norādījumu 7.1.1. un 7.3.1.apakšpunktu, dienests norādīja, ka kontūru fotokartē Nr.5804 strīdus zemes lietošanas veida kontūra ir norādīta kā pļava. Arī nekustamā īpašuma robežu ierādīšanas lietā ievietotajā situācijas kontūru platību aprēķinā Nr.3 ierakstīta pļava, kurai aprēķināta platība 5,4 ha. Tā ir attēlota nekustamā īpašuma 1995.gada 25.maija zemes robežu plāna (turpmāk – robežu plāns) grafiskajā daļā, bet nav norādīta eksplikācijā. Tādējādi no dienesta rīcībā esošajiem dokumentiem ir konstatējamas ziņas par zemes lietošanas veidu „pļava" ar platību 5,4 ha. Dienests nekonstatēja zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs A/zemes lietošanas veida „pļava" reģistrēto kadastra datu neatbilstību dokumentiem, uz kuru pamata tie reģistrēti kadastra informācijas sistēmā. Dienesta rīcībā nav dokumentu, kas apliecinātu pretējo. Turklāt dienesta rīcībā esošie vēsturiskie ortofoto materiāli, kas pieejami publiskā vidē no 1994. līdz 2016.gadam, apstiprina, ka līdz 2008.gadam zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs A/bija pļava.

[2.2] Kontūru fotokartē Nr.5804 mērnieks ir attēlojis ierādītās saimniecības /adrese B/ (kadastra Nr./kadastra numurs B/) robežas. Zemes platībā, kas robežojas ar nekustamo īpašumu, kā zemes lietošanas veids ir norādīts „pļava", saimniecības /adrese B/ zemes robežu noteikšanas lietā ievietotajā kopplatības un situācijas kontūru platību aprēķinā Nr.3 un Nr.4 aprēķināto pļavu platības ir 0,4 ha un 1,5 ha. 2000.gada 9.maijā izgatavotajā zemes robežu plāna zemes lietošanas veidu eksplikācijā ir ierakstītas pļavas 1,9 ha, un tās ir attēlotas grafiskajā daļā. Noteiktais zemes lietošanas veids „pļava" ar platību 1,9 ha ir reģistrēts ortofoto.

[2.3] Ja pieteicējs vēlas labot robežu plānā pieļauto neprecizitāti, eksplikācijā nenorādot pļavas platību, pieteicējs var iesniegt dienestam pieteicēja rīcībā esošā plāna eksemplāru. Neprecizitāti dienests labos, eksplikācijā ierakstot nenorādīto pļavas platību.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicējs vērsās administratīvajā tiesā ar pieteikumu par pienākuma uzlikšanu dienestam veikt kadastra datu labošanu, atzīstot, ka nekustamā īpašuma platība 5,4 ha kopš 1995.gada ir lauksaimniecībā neizmantojamā zeme.

Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] 2015.gada 6.janvārī saņemot maksāšanas paziņojumu Nr.14-9524 par nekustamā īpašuma nodokli 2014.gadam, pieteicējs uzzināja, ka nekustamajā īpašumā lauksaimniecībā izmantojamā zeme ir 15,6 ha, lai gan dokumenti apliecina, ka tas neatbilst īstenībai. Proti, ar Medzes pagasta pašvaldības zemes komisijas 1996.gada 25.aprīļa lēmumu Nr.19 „Par īpašuma tiesību atjaunošanu uz zemi un zemes pirkšanu īpašumā par samaksu" (turpmāk – lēmums Nr.19) pieteicēja mātei piešķirts nekustamais īpašums ar tai skaitā lauksaimniecībā izmantojamo zemi 10,2 ha. Arī robežu plāna eksplikācijā norādīts, ka nekustamajā īpašumā lauksaimniecībā izmantojamā zeme ir 10,2 ha. Līdz ar to, lai gan iestādes rīcībā ir dokumenti, kas apliecina, ka nekustamajā īpašumā ir tikai 10,2 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, tā nav labojusi kļūdu, kā rezultātā pieteicējam nepamatoti uzlikts pienākums maksāt par to, kā dabā nav, nodarot pieteicējam kaitējumu.

[3.2] Lai gan dienests norādījis uz kļūdu, eksplikācijas tabulā nenorādot 5,4 ha pļavu platību, tomēr nav pierādījis, ka 5,4 ha platība ir pļava. Pretēji dienesta norādītajam kļūda bijusi 5,4 ha pļavas iekļaušana robežu plāna grafiskās daļas zemes vienības attēlojumā, nevadoties no iestādes rīcībā esošajiem dokumentiem.

[3.3] Lai gan dienests norādījis, ka robežu plāns par platību 35,6 ha kadastra informācijas sistēmā reģistrēts 1995.gada 31.maijā, tomēr konkrētā platība pieteicēja mātei piešķirta tikai 1996.gada 25.aprīlī ar lēmumu Nr.19. Tātad tikai 1996.gada 10.jūnijā iegūtas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu 35,6 ha platībā.

[3.4] Noteikumu Nr.562 pielikumā ietvertajai pļavas definīcijai attiecīgā nekustamā īpašuma daļa neatbilst, jo nekustamajā īpašumā 5,4 ha platībā bija krūmāji vai purvs, šo platību nav iespējams izmantot zāles pļaušanai ar tehniku. Nekustamā īpašuma /adrese B/, kas robežojas ar nekustamo īpašumu, dokumentos tieši tāda pati zeme ir norādīta kā lauksaimniecībā neizmantojamā zeme, ko dienests nav spējis izskaidrot.

[3.5] Pieteicējs nepiekrīt, ka viņam jāalgo mērnieks, kurš veiktu situācijas elementu izmaiņu uzmērīšanu tikai tādēļ, ka dienests pieļāvis acīmredzamu kļūdu, ko tas arī atzīst. Tāpat pieteicējs nepiekrīt, ka attiecīgo datu aktualizācija kadastra informācijas sistēmā ir iespējama tikai pēc jauna (aktuāla) situācijas plāna iesniegšanas. Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums paredz kadastra datu labošanu. Dienests nav ņēmis vērā arī Ministru kabineta 2012.gada 10.aprīļa noteikumu Nr.263 „Kadastra objekta reģistrācijas un kadastra datu aktualizācijas noteikumi" $10.^{1}$punktā noteikto.

[3.6] Pieteicējs iepriekš nav bijis informēts par nekustamā īpašuma robežu ierādīšanas lietā esošajiem tehniskajiem dokumentiem. Norādot, ka zemes robežu noteikšanas akts un robežu plāns nav ne iestādes faktiskā rīcība, ne arī administratīvais akts, dienests nonācis pretrunā par to, kas ir dokuments Dokumentu juridiskā spēka likuma izpratnē. Tātad tehniskie akti nav dokumenti, uz kuriem dienests atsaucas kā uz dokumentiem, kas ir vienīgie pierādījumi par nekustamā īpašumā it kā esošo pļavu 5,4 ha platībā, turklāt vēl atzīstot, ka konkrētā pļava nav norādīta eksplikācijā. Nepamatots ir dienesta norādītais, ka zemes lietošanas veids „pļava" 5,4 ha platībā kadastra informācijas sistēmā reģistrēts saskaņā ar zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem – robežu plānu un situācijas kontūru platību aprēķinu un tātad kadastra dati par pļavu atbilst aktuālajiem zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem. Dienesta rīcībā nav dokumentu, kas apliecina attiecīgo zemes lietošanas veidu.

[4] Dienests pirmās instances tiesai sniegtajos paskaidrojumos pieteikumu neatzīst, atsaucoties uz pārsūdzētajā lēmumā minētajiem, kā arī turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Kadastra informācijas sistēmā reģistrētais nekustamais īpašums sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs A/ 35,6 ha platībā, no kuras lauksaimniecībā izmantojamā zeme ir 15,8 ha (aramzeme 7,4 ha, pļava 5,4 ha, ganības 3 ha), mežs 14,5 ha, krūmāji 1 ha, zeme zem ēkām un pagalmiem 0,1 ha un pārējās zemes 4,2 ha. Zemes lietošanas veids „pļava" 5,4 ha platībā kadastra informācijas sistēmā bija reģistrēts jau 1999.gada 18.augustā, no kura šie dati ir pieejami, un tas nav mainījies. Līdz ar to faktiskā rīcība, kadastra informācijas sistēmā reģistrējot šo lietošanas veidu, ir veikta, iespējams, vēl pirms 1999.gada 18.augusta, jo uz robežu plāna ir atzīme, ka tas reģistrēts dienestā 1995.gada 31.maijā.

[4.2] No zemes reformu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem izriet, ka lēmuma Nr.19 mērķis ir atjaunot zemes īpašuma tiesības bijušajiem zemes īpašniekiem, kam tās bija 1940.gada 21.jūlijā, vai viņu mantiniekiem vai nodot zemi pret atlīdzību īpašumā Latvijas Republikas pilsoņiem. Līdz ar to neprecizitāte robežu plāna zemes lietošanas veidu eksplikācijā, kas ir tehnisks dokuments, nevar ietekmēt īpašuma tiesību apjomu, kas gan atbilstoši lēmumam Nr.19, gan robežu plānā norādītajam ir 35,6 ha. Dienesta ieskatā persona, kura sagatavojusi lēmumu Nr.19, ir matemātiski saskaitījusi robežu plāna eksplikācijā norādītos zemes lietošanas veidus „tīrumi un atmatas" 7,4 ha un „ganības" 2,8 ha, kas veido lēmumā Nr.19 norādīto lauksaimniecībā izmantojamo zemi 10,2 ha, nepārliecinoties par to, ka, matemātiski saskaitot robežu plāna eksplikācijā norādītos zemes lietošanas veidus, neveidojas robežu plānā norādītās zemes 35,6 ha platība. Līdz ar to lēmumā Nr.19 neprecīzi norādītā lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība nevar būt par pietiekamu pamatu, lai uzskatītu, ka kadastra informācijas sistēmā reģistrētie dati ir kļūdaini, vēl jo vairāk, ņemot vērā to, ka lēmumā Nr.19 norādītais tiek pārrakstīts no robežu plānā minētā.

[4.3] To, ka lēmums Nr.19 nav pirmdokuments, ar kuru noteikti zemes vienības lietošanas veidi, apliecina arī ar dienesta 1994.gada 24.maija pavēli Nr.40 apstiprināto norādījumu „Tehniskie norādījumi zemes īpašumu (lietojumu) robežu ierādīšanai dabā" 8.3.16.apakšpunkts, kurā noteikts, ka robežu plānu sastāda un noformē, ievērojot, ka datus zemes lietošanas veidu eksplikācijas sastādīšanai un situācijas kontūru platību ierakstīšanai plānā ņem no jauna izdarītiem kopplatības un situācijas kontūru platību aprēķiniem. Savukārt katra zemes īpašuma (lietojuma) atsevišķu nogabalu datus eksplikācijā raksta atsevišķā rindā, bet summā norāda zemes īpašuma (lietojuma) kopējo platību.

[4.4] Matemātiski saskaitot robežu plāna eksplikācijā norādītos zemes lietošanas veidus, neveidojas robežu plānā norādītās zemes platība 35,6 ha. Robežu plāna grafiskajā daļā platība 5,4 ha, kas apzīmēta ar „"" atbilstoši pieņemtajiem apzīmējumiem ir pļava. Matemātiski saskaitot robežu plāna grafiskajā daļā norādītos zemes lietošanas veidus un to platības, konstatējams, ka tās precīzi veido 35,6 ha. Tādējādi apstāklis, ka robežu plāna eksplikācijā neprecizitātes dēļ pļava netika ierakstīta, nenozīmē to, ka tā 5,4 ha platībā nav bijusi noteikta kā zemes lietošanas veids un nav iekļauta zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra apzīmējums A/ 35,6 ha platībā. Nav pamata uzskatīt, ka šis lietošanas veids neatbilst dienesta rīcībā esošajiem dokumentiem. Dienestam nav tiesiska pamata apšaubīt, ka 1995.gadā šajā zemes vienībā nav bijusi pļava 5,4 ha platībā.

[4.5] Tā kā pieteicējs nepiekrīt tieši robežu plānam, kas ir tehnisks dokuments, nevis iestādes faktiskā rīcība vai administratīvais akts, un datu reģistrācijai kadastra informācijas sistēmā, kas veikta, iespējams, pirms 1999.gada 18.augusta, tad nevar būt situācija, ka persona šo faktisko rīcību var apstrīdēt neierobežoti ilgā laikā un dienestam Administratīvā procesa likuma kārtībā būtu jāvērtē vairāk nekā pirms 18 gadiem veiktās faktiskās rīcības tiesiskums un robežu plāna tiesiskums. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma spēkā stāšanās likuma 11.panta otrajai daļai pieteikumu par iestādes faktisko rīcību, par kuru pieteicējam kļuvis zināms pirms 2004.gada 1.februāra, varēja iesniegt tiesai līdz 2004.gada 1.martam. Pieteicējs īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ieguvis tikai 2014.gada 3.septembrī, savukārt /pers. B/ vajadzēja zināt, ka kadastra informācijas sistēmā ir reģistrēta pļava 5,4 ha platībā kā lauksaimniecībā izmantojamā zeme. Dienesta rīcībā nav informācijas, ka /pers. B/ būtu apstrīdējusi zemes lietošanas veidu reģistrāciju kadastra informācijas sistēmā, līdz ar to datu reģistrācijas kā faktiskās rīcības tiesiskums šobrīd nevar tikt pārskatīts.

[4.6] Kopš robežu plāna izgatavošanas ir pagājuši vairāk nekā 20 gadi, tādēļ nav iespējams salīdzināt robežu plānā attēlotos datus ar šobrīd apvidū esošo situāciju un no tā izdarīt jebkādus secinājumus par to, ka 1995.gadā zemes vienības ziemeļrietumu pusē 5,4 ha platībā, iespējams, nav atradusies pļava, kā to norāda pieteicējs.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 2.oktobra spriedumu pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[5.1] Pieteicējs ir vērsies tiesā ar mērķi panākt, lai tiesa uzliktu par pienākumu dienestam veikt nekustamajam īpašumam kadastra datu labošanu atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 93., 95. un 96.pantam, jo pieteicēja ieskatā 5,4 ha nekustamā īpašuma platības jau kopš 1995.gada ir lauksaimniecībā neizmantojamā zeme.

Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu vai, kā konkrētajā gadījumā, veikt konkrētu darbību, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies. Pamats izdot personai labvēlīgu administratīvo aktu vai uzdot iestādei veikt personas prasīto rīcību ir tad, ja pastāv visi normatīvajos aktos paredzētie priekšnoteikumi.

Atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 93., 95. un 96.pantā noteiktajam, ja dienests konstatējis kadastra datu neatbilstību dokumentiem, uz kuru pamata kadastra dati reģistrēti vai aktualizēti, tas normatīvajos aktos noteiktajā termiņā izlabo kļūdainos kadastra datus, tos aktualizējot, un sedz ar to saistītos izdevumus. Ja 93.pantā minētajos gadījumos saistībā ar kadastra datu labošanu mainās kadastra objekta sastāvs un kadastrālā vērtība, dienests to paziņo kadastra subjektam un vietējai pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā atrodas nekustamais īpašums. Izdevumus, kas saistīti ar kadastrālās uzmērīšanas kļūdu labošanu, sedz kadastrālais uzmērītājs vai dienests.

Konkrētajā gadījumā dienests uzskata, ka kadastra datu labošanu atbilstoši minētajām Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma normām nav pamata veikt, jo pieteicēja norādītā kļūda dokumentāri nav konstatējama, proti, no dienesta rīcībā esošajiem dokumentiem ir konstatējams, ka nekustamā īpašuma sastāvā lauksaimniecībā izmantojamā zeme ir 15,8 ha, tai skaitā pļava 5,4 ha, un dienests nekonstatē, ka pļava 5,4 ha platībā kadastra informācijas sistēmā būtu reģistrēta kļūdaini.

Līdz ar to lietā izvērtējams, vai pastāv pamats uzlikt pienākumu dienestam veikt nekustamā īpašuma kadastra datu labošanu atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 93., 95. un 96.pantam, labojot nekustamā īpašuma sastāvā esošās zemes vienības 5,4 ha platībā lietošanas veidu.

[5.2] Tiesa konstatēja, ka ar lēmumu Nr.19 nolemts atjaunot /pers. B/ īpašuma tiesības uz mantojamo Liepājas rajona Medzes pagasta /adrese A/ māju zemi 30 ha platībā un nodot īpašumā par samaksu 5,6 ha zemes. Zemes īpašuma kopplatība – 35,6 ha, tai skaitā lauksaimniecībā izmantojamā zeme 10,2 ha, meži 14,4 ha, saskaņā ar robežu plānu.

Kā izriet no lēmuma Nr.19, /pers. B/ tika atjaunotas īpašuma tiesības uz mantojamo zemi, kā arī papildu 5,6 ha zemes tika nodota īpašumā. Tādējādi kopumā /pers. B/ ieguva īpašumā zemi 35,6 ha kopplatībā. Lēmumā Nr.19 ir norādīts, ka zemes īpašuma kopplatība ir 35,6 ha saskaņā ar robežu plānu. Tādējādi lēmums Nr.19 ir skatāms kopsakarā ar robežu plānu. Tas, ka lēmumā Nr.19 ir norādīts, ka zemes īpašuma kopplatībā ir 10,2 ha lauksaimniecībā izmantojamā zeme un 14,4 ha meži, nenozīmē, ka tādējādi izsmeļoši ir uzskaitīta zeme atbilstoši tās lietošanas veidiem, jo, pirmkārt, kā jau iepriekš norādīts, lēmums Nr.19 satur atsauci uz robežu plānu, otrkārt, 10,2 ha un 14,4 ha neveido 35,6 ha kopplatību.

[5.3] Robežu plāns reģistrēts dienestā 1995.gada 31.maijā.

Robežu plāna eksplikācijā norādīts, ka nekustamā īpašuma kopplatība ir 35,6 ha, tai skaitā zeme zem ēkām un pagalmiem 0,1 ha, tīrumi un atmatas 7,4 ha, ganības 2,8 ha, meži 14,4 ha, krūmāji 2,7 ha, pārējās zemes 2,8 ha.

Eksplikācijā norādītās platības (0,1 ha 7,4 ha 2,8 ha 14,4 ha 2,7 ha 2,8 ha) veido tikai 30,2 ha. Savukārt robežu plānā ietvertajā kontūru fotokartē Nr.5804 papildus minētajām platībām iezīmēta pļava 5,4 ha platībā, tādējādi veidojot nekustamā īpašuma kopplatību 35,6 ha (30,2 ha 5,4 ha). Tāpat pļava 5,4 ha platībā nekustamā īpašuma sastāvā norādīta arī situācijas kontūru platību aprēķinā.

Turklāt, kā izriet no kontūru fotokartes, tad gar tajā iezīmētās pļavas 5,4 ha platībā malu ir robeža ar saimniecības /adrese B/ zemi. Aplūkojot saimniecības /adrese B/ zemes kontūru fotokarti Nr.5804, konstatējams, ka arī saimniecībā /adrese B/ aiz saimniecības /adrese A/ zemes robežas turpinās pļava. Tādējādi nepamatots ir pieteicēja arguments, ka blakus saimniecībā /adrese B/ pļavas nav.

[5.4] Izvērtējot lietā esošos materiālus, tiesa secināja, ka neprecizitāte attiecībā uz pļavas 5,4 ha platībā nenorādīšanu konstatējama tieši robežu plāna eksplikācijā, savukārt gan saimniecības /adrese A/, gan saimniecības /adrese B/ kontūru fotokartes apstiprina pļavas esību. Tāpat pļavas esību apstiprina arī situācijas kontūru platību aprēķins un lietā esošais Latvijas valsts zemes ierīcības projektēšanas institūta „Zemes projekts" 1985.gada dešifrētais fotoplāns (turpmāk – fotoplāns).

[5.5] Jāņem vērā arī tas, ka šobrīd, kā to pamatoti tiesas sēdē norādīja dienesta pārstāvis, nav iespējams pārliecināties par faktisko situāciju brīdī, kad tika sastādīts robežu plāns, taču lietā esošie pierādījumi to kopumā apstiprina pļavas esību robežu plāna sastādīšanas brīdī.

Tā kā nav pamata konstatēt kadastra datu neatbilstību dokumentiem, uz kuru pamata kadastra dati reģistrēti, proti, nav konstatējami kļūdaini kadastra dati, nav

arī pamata uzlikt pienākumu dienestam veikt nekustamajam īpašumam kadastra datu labošanu.

[6] Nepiekrītot minētajam pirmās instances tiesas spriedumam, pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā un papildu paskaidrojumos pieteicējs atkārto pieteikumā ietvertos apsvērumus, papildus norādot turpmāk minēto.

[6.1] Tiesa nepamatoti atzinusi, ka nekustamā īpašuma 5,4 ha ir pļava, pārkāpjot materiālo tiesību normas, Administratīvā procesa likuma normas (cita starpā 107. un 154.pantu), kā arī pieteicēja tiesisko paļāvību un pamattiesības uz taisnīgu tiesu (pamatojuma principu), kas novedis pie nepamatota un prettiesiska sprieduma.

[6.2] Pieteicējs uzsver, ka spēkā esošie dokumenti – lēmums Nr.19, Liepājas rajona Medzes pagasta Zemes komisijas 1996.gada 25.aprīļa zemesgrāmatu akts (turpmāk – zemesgrāmatu akts) un robežu plāna eksplikācija – uzskatāmi pierāda, ka nekustamajā īpašumā lauksaimniecībā izmantojamā zeme ir 10,2 ha platībā.

[6.3] Jau 2015.gada sākumā pieteicējs atbildīgajām amatpersonām lūdzis aprēķināt nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību no platības, ko tās atzinušas ar pašu pieņemtajiem lēmumiem. Atsaucoties uz Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) 2015.gada 6.jūlija lēmumu lietā Nr.SKA-993/2015, pieteicējs norādīja, ka viņam ir tiesības prasīt nekustamā īpašuma nodokļa pārrēķinu jau no 2014.gada, kā arī dienestam jau 2015.gadā bija jālabo acīmredzami pieļautās kļūdas, uz kurām pieteicējs norādījis.

No 2015.gada sākuma līdz šai dienai cita starpā Grobiņas novada dome, dienests un administratīvā tiesa nav pierādījuši, ka nekustamajā īpašumā atrodas pļava 5,4 ha platībā, savukārt jebkuri mēģinājumi to pierādīt ir bezjēdzīgi un prettiesiski.

[6.4] Tiesa nav ņēmusi vērā Tieslietu ministrijas norādīto, ka atbilstoši Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas datiem 1996.gada 7.oktobrī (norādītajam datumam pieteicējs nepiekrīt, jo dienesta Liepājas rajona nodaļas vadītājs zemesgrāmatu aktu izsniedzis 1996.gada 9.maijā) īpašuma tiesības nostiprinātas uz /pers. B/ vārda, t.sk. pamatojoties uz lēmumu Nr.19. Gan minētajā lēmumā, gan zemesgrāmatu aktā norādīts, ka lauksaimniecībā izmantojamā zeme ir 10,2 ha platībā. Uz minēto spēkā esošo dokumentu pamata kadastra informācijas sistēmā reģistrēta attiecīga lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība, no kā arī jāaprēķina nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība.

Savukārt fotoplāns Nr.5804, zemes robežu plāna grafiskā daļa un situācijas kontūru platību aprēķins nav atzīstami par dokumentiem, bet gan par tehniskiem aktiem.

[6.5] No fotoplāna nepārprotami konstatējams, ka tulkojumā no krievu valodas tur 1985.gadā iezīmēts zivju dīķis, bet tiesas sēdes laikā dienesta pārstāvis nevarēja paskaidrot, kādēļ zivju dīķa vietā iezīmēta pļava un vai zivju dīķa vietā var atrasties pļava, kuru iespējams izmantot lauksaimniecībā kā pļavu.

Tiesa nav ņēmusi vērā, ka nekustamā īpašuma robežu plāna kartē atbilstoši noteikumu Nr.562 6.27. un 6.29.apakšpunktā norādītajam atrodas divi pārejami purvi (1,4 ha un 0,3 ha) un viena pārpurvojusies vieta (1,3 ha), kuras ir saistītas ar grāvju sistēmu 5,4 ha platībai. Pārpurvojusies vieta 1,3 ha platībā atrodas aptuveni 20 m attālumā no 5,4 ha platības, kas savienota ar grāvi, turklāt 5,4 ha platība atrodas zemāk nekā 1,3 ha platība.

5,4 ha platībā, kurā jau sākotnēji visos dokumentos nepamatoti iezīmēta pļava, pieteicējam un viņa mātei nezinot, vajadzēja apzīmēt tā, kā apzīmētas iepriekš minētās platības, proti, pārpurvojusies vieta vai pārejams purvs. Minētā platība ir pārpurvojusies vieta, kura nav lauksaimniecībā izmantojamā zeme, un tā no 1995.gada nav izmantota kā pļava, jo tas nav iespējams. 5,4 ha platība no trīs pusēm ir savienota ar /dīķa nosaukums A/ dīķi, /dīķa nosaukums B/ dīķi un /dīķa nosaukums C/ dīķi, kuriem ir notece starp saimniecības /adrese A/ un /adrese B/ /grāvja nosaukums A/ grāvi uz /ezera nosaukums A/ ezeru, kurā sapropeļa (dūņas un trūdzeme) dziļums ir apmēram astoņi metri.

Robežu ierādīšanas brīdī pļavas 5,4 ha platībā nekustamajā īpašumā nebija. Pieteicējam nav jāvēršas tiesā un jāpierāda tas, kas nav bijis dabā brīdī, kad tika sakārtoti dokumenti īpašuma tiesību atjaunošanai savai mātei.

Pieteicējs nepiekrīt tiesas secinājumam, ka lēmumā Nr.19 norādītajai 10,2 ha un 14,4 ha platībai obligāti jāveido kopplatība 35,6 ha. Tas, ka lēmumā Nr.19 nav uzskaitītas citas zemes platības hektāros, kas veido nekustamā īpašuma 35,6 ha kopplatību, nav pamats, lai atzītu, ka nekustamajā īpašumā ir pļava 5,4 ha platībā.

[6.6] Tiesa, atzīstot, ka nekustamajā īpašumā atrodas pļava 5,4 ha platībā, lai gan dabā tā neeksistē, par tiesiskiem atzinusi viltotus dokumentus un līdz ar to ir pamats pret konkrētām valsts amatpersonām uzsākt kriminālprocesu.

[6.7] Papildu paskaidrojumos pieteicējs norādīja, ka pirms pieteicēja māte ieguva nekustamo īpašumu, tur 5,4 ha platībā atradās dīķis. No kontūru fotokartes Nr.5804 konstatējama 5,4 ha platība, kas krievu valodā norādīta kā dīķis. Minētās fotokartes apakšā konstatējams arī cits dīķis. Tiesai vajadzēja konstatēt, ka fotoplānā norādīti divi dīķi ar dambjiem. Minētie dambji arī pašreiz atrodas dabā, kas izriet no kontūru fotokartes Nr.5804.

Gan nekustamā īpašuma, gan nekustamā īpašuma /adrese B/ robežu plāns sastādīti uz kontūru fotokartes Nr.5804 pamata. To atzīst arī dienests un tiesa, kam bija jākonstatē, ka minētajos robežu plānos iezīmēts dambis (dambi iezīmē, ja tas ir augstāks par diviem metriem). Arī no Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras norādītajiem apzīmējumiem topogrāfiskajai kartei M 1:10 000 nepārprotami izriet, ka nekustamā īpašuma un nekustamā īpašuma /adrese B/ robežu plānā iezīmēts pārbraucamais dambis.

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra arī sniedz iespēju ieskatīties Latvijas ortofotokartē un satelītkartē, līdz ar to var pārliecināties, ka nekustamā īpašuma un nekustamā īpašuma /adrese B/ konkrētās platības nav pļavas, bet gan krūmāji ar ūdens pārplūstošu un pārpurvojušos vietu, kur bijis dīķis. Tā ir vieta, kuru nevar un kura nekad nav izmantota kā pļava, jo pārpurvojušajā vietā nav iespējams iebraukt ar tehniku.

[7] Dienests paskaidrojumos apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu un noraidāmu, atsaucoties uz iepriekš pirmās instances tiesai sniegtajos paskaidrojumos minētajiem argumentiem, papildus norādot šādus apsvērumus.

[7.1] Kadastra objekta kadastrālajā vērtēšanā izmantojamās bāzes vērtības atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 68.panta pirmajai daļai apstiprina Ministru kabinets. Kadastrālo vērtību bāze (bāzes vērtības un zonējumi) nav pārskatāma administratīvā procesa ietvaros, jo tā apstiprināta ar ārējo normatīvo aktu. Tādējādi šāda jautājuma izskatīšana nav administratīvās tiesas kompetencē.

[7.2] No nekustamā īpašuma robežu ierādīšanas materiāliem (situācijas kontūru platību aprēķina Nr.3 un kontūrplāna) neizriet, ka fotoplānā attēlotais saīsinājums „???.??" saprotams kā „zivju dīķis". Turklāt fotoplānā norādītā platība, kuru pieteicējs uzskata par zivju dīķi, apzīmēta ar „"", kas atbilstoši pieņemtajiem apzīmējumiem ir pļavas aizņemtā teritorija. No dienesta rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /kadastra numurs A/robežu ierādīšanas brīdī zivju dīķis apvidū nav konstatēts. Arī pieteicējs apelācijas sūdzībā norādījis, ka nekustamā īpašuma robežu plānā norādītās pļavas vietā vajadzēja fiksēt pārpurvojušos vietu, kas neatbilst nedz pieteicēja iepriekš minētajam argumentam, nedz dokumentos norādītajam.

[7.3] Ievērojot, ka pieteicējs arī apelācijas sūdzībā plaši izklāstījis savus iebildumus par nekustamā īpašuma zemes robežu plānā fiksēto informāciju, dienests atkārtoti uzsver, ka administratīvās lietas ietvaros nevar tikt vērtēta dienesta faktiskā rīcība, kas izpaudusies kā datu reģistrācija Nekustamā īpašuma valsts kadastrā (šobrīd Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma) un veikta, iespējams, pirms 1999.gada 18.augusta.

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[9] Kā to pamatoti atzinusi pirmās instances tiesa, pieteicējs vērsies tiesā ar mērķi panākt kadastra datu labošanu, sedzot ar to saistītos izdevumus no dienesta budžeta.

Atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 93.pantam, lai tiesai būtu pamats lemt par pieteicēja prasītā pienākuma uzlikšanu dienestam labot kadastra datus, vispirms ir jākonstatē kadastra datu neatbilstība dokumentiem, uz kuru pamata kadastra dati reģistrēti vai aktualizēti.

Lietā nav strīda, ka dati par nekustamo īpašumu /adrese A/ kadastra informācijas sistēma reģistrēti, tostarp, pamatojoties uz 1995.gada 23.marta robežu ierādīšanas aktu (atbilstoši ierakstam kadastra informācijas sistēmā – ierādīšana uz fotoplāna pamata) un 1995.gada 25.maija zemes robežu plānu (sk. *reģistrācijas atzīmi uz zemes robežu plāna lietas 100.lapā*).

Tātad lietā jāpārbauda, vai ir konstatējama kadastra datu neatbilstība iepriekš minētajiem dokumentiem.

Pirmās instances tiesa, novērtējot lietā noskaidrotos apstākļus un iegūtos pierādījumus, atzina, ka izskatāmajā gadījumā nav pamata uzskatīt, ka nekustamā īpašuma sastāvā esošā zemes vienība 5,4 h platībā (pļava) kadastra informācijas sistēmā reģistrēta kļūdaini, un tādēļ pieteikumu noraidīja.

Administratīvā apgabaltiesa, izskatījusi lietu pēc būtības, pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, novērtējusi lietas dalībnieku sniegtos argumentus un apsvērumus, kā arī pārbaudījusi pirmās instances tiesas spriedumu, atzīst, ka pirmās instances tiesa ir vispusīgi, pilnīgi un objektīvi novērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, kā arī noskaidrotos faktiskos apstākļus, kā rezultātā ir izdarījusi pareizus, ar tiesību normām un atbilstošu pierādījumu novērtējumu pamatotus secinājumus. Tādēļ apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas argumentācijai (sk. *šā sprieduma 5.punktu*) un atkārtoti to nenorāda.

Savukārt, atbildot uz apelācijas sūdzības argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[10] Kā izriet no pieteicēja apelācijas sūdzības un papildu paskaidrojumiem, pieteicējs neapstrīd pirmās instances tiesas secināto, ka lēmums Nr.19 ir vērtējams kopā ar robežu plānu.

Izvērtējot 1995.gada 25.maija zemes robežu plāna kontūru fotokarti, secināms, ka tajā strīdus platība 5,4 ha ir apzīmēta ar topogrāfisku apzīmējumu „", proti, pļava, arī strīdus teritorijas kontūrlīnija atbilst pļavas topogrāfiskajam apzīmējumam. Tāpat vērtējot kontūru fotokarti kopsakarā ar situācijas kontūru platību aprēķinos norādīto, secināms, ka strīdus teritorija 5,4 ha platībā ir apzīmēta kā pļava (sk. *situācijas kontūru platību aprēķina ierakstu Nr.3 un kontūru fotokarti lietas 99.lapas otrā pusē un 101.lapas otrā pusē*). Minētais papildus pirmās instances tiesas konstatētajam apstiprina, ka 1995.gada 25.maija zemes robežu plānā pieļauta tehniska rakstura kļūda, nenorādot eksplikācijas tabulā 5,4 ha platību zem pļavām, taču šī platība ir korekti norādīta zemes robežu plānā un situācijas kontūru platību aprēķinos.

[11] Pieteicējs apelācijas sūdzībā norāda, ka strīdus teritorija 5,4 ha platībā ir pārpurvojusies vieta, savukārt papildu paskaidrojumos – ka strīdus teritorijā pirms īpašuma tiesību atjaunošanas bijis dīķis. Minēto pieteicēja ieskatā pierāda fotoplāns.

Apgabaltiesa, izvērtējot fotoplānu (*lietas 102.lapa*) kopsakarā ar citiem dokumentiem – lēmumu Nr.19 un robežu plānu, kas ir tā neatņemama sastāvdaļa, pieteicēja viedoklim nepiekrīt, ņemot vērā šādus apsvērumus.

Kā jau iepriekš konstatēts, gan robežu plāna kontūru fotokartē, gan fotoplānā strīdus teritorija 5,4 ha platībā ir apzīmēta ar topogrāfisko apzīmējumu „", proti, pļava. Šāds pļavas topogrāfiskais apzīmējums tika lietots gan 1985.gadā, kad izgatavots fotoplāns, gan šobrīd (sk., piem., https://www.geo.lu.lv/kartes/apzimejumi/). Arī fotoplānā strīdus teritorijas kontūra atbilst kontūrai, ar kādu apzīmē pļavu, nevis ūdenstilpni, piemēram, dīķi.

Otrkārt, izvērtējot fotoplānu, secināms, ka strīdus teritorijā norādītā abreviatūra „???.??." ir attiecināma uz strīdus teritorijā esošo grāvju sistēmu un neapzīmē zivju dīķi. Ar abreviatūru „???.??." krievu valodā gan padomju periodā, gan šobrīd apzīmē zivkopības nozari (*?????? ????????????? (?????, ???????), ?????? ????????*) (sk., piem., http://www.extremum.spb.ru/data1/extremum/ex.nsf/86e112352640c9cac32572a3006d0162/b9a87e606f66e636c3257685004ad577!OpenDocument, *??????? ?????????? ???????? ?????, pieejams:* https://abbr_rus.academic.ru/). Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka strīdus teritorijā fotoplāna izgatavošanas brīdī un 1995.gadā atradies zivju dīķis.

[12] Nav pamatots pieteicēja viedoklis, ka dienests pretrunīgi pamato, kas ir dokuments, norādot, ka zemes robežu noteikšanas akts un robežu plāns nav ne iestādes faktiskā rīcība, ne arī administratīvais akts, jo dienests uz minēto Augstākās tiesas 2013.gada 8.februāra spriedumā lietā Nr.SKA-47/2013 norādīto atziņu ir atsaucies, pamatojot viedokli, ka pirms 18 gadiem veiktās datu reģistrācijas kā faktiskās rīcības tiesiskums šobrīd vairs nevar tikt pārskatīts. Minētā Augstākās tiesas atziņa nav tulkojama tādējādi, ka zemes robežu noteikšanas akts un zemes robežu plāns nav atzīstami par dokumentiem vispār, bet gan tādējādi, ka zemes robežu noteikšanas akts un zemes robežu plāns ir galīgā administratīvā akta – lēmuma par īpašuma tiesību atjaunošanu, obligāti pielikumi (sal. *Augstākās tiesas 2011.gada 8.jūlija spriedumu lietā Nr.SKA-231/2011*).

[13] Apgabaltiesa nepiešķir ticamību pieteicēja norādītajam, ka ne pieteicēja mātei, ne pieteicējam nebija zināms, ka strīdus platība dokumentos iezīmēta kā pļava, jo zemes robežu plāna kontūru fotokartē ir nepārprotami redzams, ka strīdus platība apzīmēta kā pļava. Apgabaltiesai ir saprotama pieteicēja interese maksāt pēc iespējas mazāku nekustamā īpašuma nodokli, un tieši ar šo apstākli izskaidrojams tas, ka nedz nekustamā īpašuma iepriekšējā īpašniece /pers. B/, nedz pieteicējs kadastra informācijas sistēmā reģistrēto kadastra datu pareizību 18 gadu garumā nav apšaubījuši, līdz pašvaldība, aprēķinot nekustamā īpašuma nodokli, ņēma vērā strīdus platībai noteikto lietošanas veidu.

[14] Pieteicējs nepamatoti atsaucas uz noteikumu Nr.263 10.[1]punktu, jo minētā tiesību norma paredz dienesta tiesības ierosināt kadastra datu aktualizāciju kadastra informācijas sistēmā, ja tiek konstatēts, ka kadastra informācijas sistēmā nav reģistrēti visi nepieciešamie dati, tie ir pretrunīgi vai neatbilst aktuālajam stāvoklim apvidū, vai Valsts zemes dienesta arhīva dokumentu ziņas ir pretrunīgas. Izskatāmajā lietā, kā jau iepriekš konstatēts, šādi priekšnoteikumi nav konstatējami.

[15] Pieteicējs norāda, ka Latvijas Ģeotelpiskā informācijas aģentūras Latvijas ortofotokartē un satelītkartē ir iespējams pārliecināties, ka nekustamajos īpašumos /adrese A/ un /adrese B/ strīdus teritorijas nav pļavas, bet gan krūmāji ar ūdens pārplūstošu un pārpurvojušos vietu, kur ir bijis dīķis. Minētais pieteicēja arguments nepierāda, ka šāds stāvoklis ir bijis laikā, kad dati par nekustamo īpašumu reģistrēti kadastra informācijas sistēmā. Līdz ar to arī nav pamatots pieteicēja norādītais, ka dienests nav ievērojis Administratīvā procesa likuma 59.pantu.

[16] Pieteicējs norādījis vēl citus argumentus, un tos novērtējot, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka šiem argumentiem nav izšķirošas nozīmes un tie nevar ietekmēt apgabaltiesas iepriekš izdarītos secinājumus, tādēļ atbildes uz tiem netiks sniegtas.

[17] Ņemot vērā iepriekš norādīto, kā arī pievienojoties pirmās instances tiesas secinātajam, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, jo nav konstatējami normatīvajos aktos paredzētie priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307., 309.pantu un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Valsts zemes dienestam veikt nekustamā īpašuma /adrese A/ kadastra datu labošanu.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente A.Reitupe

Tiesneses S.Kanenberga

A.Šteinberga